

21. yüzyılda Asya-Pasifik bölgesinin her alanda ön plana çıkacağı bir gerçek. Özellikle de Çin, şimdiden "dünya devi" olarak gösterilmeye başlandı bile. Ancak Çin'den başka bir ülke daha var ki o da Uzakdoğu'nun kilit noktalarından birisi: Endonezya. Bu ülke ekonomik ve siyasi başarılarıyla değil, aynı alanlardaki istikrarsızlığı ile bölgenin gündemini belirliyor ve dengeleri etkiliyor.

Dün, Endonezya'nın 55. bağımsızlık yıldönümü idi. 1945 yılında 350 yıllık Hollanda egemenliğinden sonra bağımsızlığını kazanan modern Endonezya, şu anda çoğunluğu Müslüman olan 210 milyon nüfuslu bir ülke. Yaklaşık bir ay önce görevinden azledilen Devlet Başkanı Abdurrahman Wahid'in yerine geçen Megawati Sukarnoputri, ya da popüler adıyla "Mega", görevdeki ilk haftalarını suskunlukla geçirdikten sonra son bir hafta içinde önce yeni kabineyi açıkladı sonra da halkın karşısına çıkarak politikalarını anlattı. Endonezya'nın kurucusu Sukarno'nun kızı olan 54 yaşındaki Mega, böylelikle kendisini yetersiz ve deneyimsiz olarak tanımlayan ve hatta "Kukla Başkan" ismini takan muhaliflerine iyi bir cevap vermiş oldu.

Mega'nın verdiği ilk sinyaller olumlu ancak Endonezya'nın prob-

'Mega' bir başkan

lemleri de sayıca çok ve bir hayli karışık. Etnik huzursuzluklar devam ediyor. Özellikle Aceh ve Irian Jaya eyaletlerinde problemler son safhada. Devrik Başkan Wahid, bu tür sorunları karşılıklı uzlaşma yöntemiyle çözmeye çalışmış ve pek de başarılı olamamıştı. Mega ise bu konuya yaklaşımını şu sözlerle ortaya koydu: "Yanlış politikalar yüzünden çok sıkıntı çektiler. Bunun için özür diliyoruz. Kendilerine özel otonomi statüsü vereceğiz ama bu ancak Endonezya'nın bölünmez bütünlüğü

içinde olacaktır." Şu günlerde Acehliler Türk bayrağı üzerine iki siyah şerit çekilmesiyle oluşan bayraklarıyla gösteriler yapıyorlar ve tam bağımsızlık talep ediyorlar. Megawati'nin ilk icraatı ise bölgeye binlerce Endonezya bayrağı gönderip bunları evine asmayana 100 bin rupiah (yaklaşık 12 dolar) ceza kestirmek oldu. Tam bağımsızlık yolunu kesin bir şekilde kapatan ve orduya yakınlığı ile tanınan yeni başkanın olaylarının artması halinde alacağı tavır

merak ediliyor. Bu arada Aceh'in petrol ve doğalgaz açısından oldukça zengin olduğunu da ekleyelim.

Geçtiğimiz hafta açıklanan kabine ise Megawati'ye önemli bir puan kazandı. 30 kişilik bu kabine siyasi ve etnik spektrumun tüm kesimlerini temsil ediyor ve teknokratlara da yer veriyor. Ekonomi yönetimi tamamen teknokratların elinde. Asya

krizinden en çok etkilenen ülkelerden birisi olan Endonezya, siyasi istikrarsızlık yüzünden ekonomisini bir türlü düzlüğe çıkartmayı başaramamıştı. IMF ve

Dünya Bankası ile de ilişkiler kopmuş ve hatta IMF'nin beş milyar dolarlık yardım paketi de askıya alınmıştı. Yeni yönetim ise kaybedilen güveni tekrar kazanmaya kararlı gözüküyor. İlk destek de Avustralya'dan geldi. Başbakan John Howard, gerekli reformların yapılması halinde ülkesinin yatırıma derhal başlayacağını belirtti. Yeni kadrolara piyasaların tepkisi de olumlu oldu. Rupiah, dolar karşısında tekrar değer kazanmaya başlarken Cakarta

MELBOURNE'dan

ALTAY ATLI

atli@deakin.edu.au

borsası da canlandı.

Endonezya'nın sorunları büyük. Ekonomik problemler, etnik karışıklıklar bir yana, Anayasa reformu, yolsuzlukla mücadele ve insan hakları konuları da acil olarak ele alınmayı bekliyor. 2004'teki genel seçimlere kadar yapılması gereken çok iş var. Megawati, iyi bir başlangıç yaptı. Her ne kadar liderlik vasfı tartışılsa da takımını iyi kurdu ve adımlarını da sağlam atıyor. Eğer başarılı olabilirse Endonezya bağımsızlıktan bu yana en önemli hamlesini gerçekleştirmiş olacak. Ülkede doğal zenginlikleri ve kaliteli insan gücü sayesinde önemli bir potansiyel var ve bu potansiyelin önünün açılması lazım. Avustralya'nın büyük şehirlerinin sokakları Endonezyalı gençlerle doludur. Başkidan, imkansızlıktan, işsizlikten kaçıp buraya gelmişler. Şimdi hepsi de Mega'ya umutla bakıyor. Konuştuğum bir öğrenci şöyle diyor: "Avustralya çok güzel. Ama Endonezya da bizim ülkemiz. Kavgalar, yolsuzluklar, krizler biter de bizlere olanaklar doğarsa neden geri dönmeyelim ki?"

Endonezya'yı yakından takip edelim. Onların başarısı bence en çok ülkelerin kalkınmasında "takım oyunu"nun ne kadar önemli olduğunu gösterecek.